

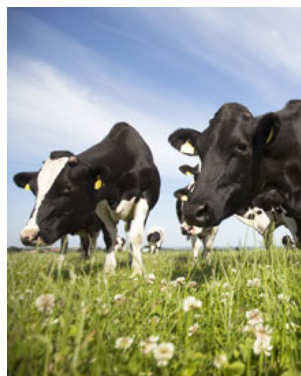
Afgræsning alene forhindrer ikke kodødelighed

Ny undersøgelse viser, at køer på græs har lavere risiko for at dø eller blive aflivet end køer, der er på stald året rundt. Desværre er problematikken mere kompleks end blot at råde kvægbrugerne til at lukke kørerne på græs.

Risikoen for at dø eller blive aflivet er lavere i kvægbesætninger, hvor dyrene kommer på græs, end i besætninger, der ikke praktiserer afgræsning. Det er konklusionen på en undersøgelse foretaget af Aarhus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet.

Andelen af køer, der døde eller blev aflivet var 4,8 % i afgræsningsbesætningerne mod 6,0 % i besætninger uden afgræsning. Disse resultater ligger på linje med beregninger, der blev offentliggjort i forbindelse med taberko-projektet i 2005.

I figur 1 vises de gennemsnitlige procenter for dødelighed for besætninger, der kommer på græs og ikke kommer på græs, sammenlignet med hvilken malkningsteknologi der anvendes. Heraf ses at den største forskel på dødelighed findes blandt AMS besætninger som har køer på græs i forhold til ikke at have køer på græs. Undersøgelsen er baseret på tal fra 2008.



I nogle produktionssystemer kan løsningen på høj kodødelighed godt være afgræsning, mens det i andre er noget helt andet, der skal til.

Kompleks løsning

På baggrund af de nye resultater kunne man tro, at den nemme vej til at løse problemerne omkring kodødelighed ville være at råde kvægbrugerne til at lukke dyrene på græs. Men så nemt er det ifølge landskonsulent Peter Stamp Enemark, Videncentret for Landbrug, Kvæg, desværre ikke. Høj kodødelighed er en meget kompleks problematik, hvor mange faktorer i besætningen har indflydelse.

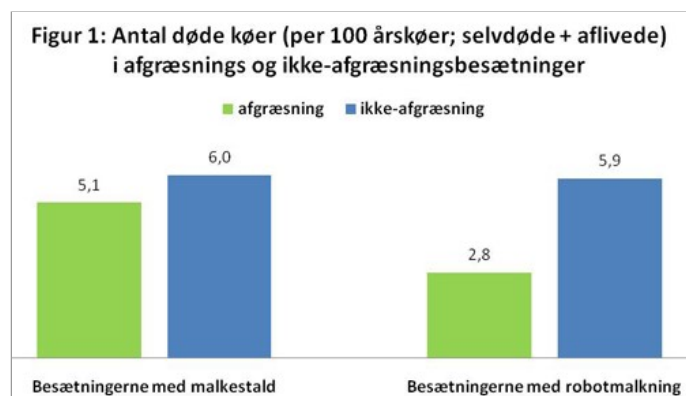
”Som besætningsejer må man altid overveje alle løsningsmuligheder, når kodødeligheden i besætningen skal sænkes. Ofte er det nemlig ikke kun ét forhold, der er udslagsgivende, men mange knapper, der skal skrues på. I nogle produktionssystemer kunne løsningen godt hedde afgræsning, mens det i andre er noget helt andet, der skal til,” forklarer Peter Stamp Enemark.

Han finder undersøgelsens resultater meget interessante, og vil lade dem indgå i sit videre arbejde med dyrevelfærd. Men samtidig bemærker han, at undersøgelser af denne art ikke påpeger hvilke konkrete årsager, der resulterer i en højere kodødelighed. At finde årsager og herefter finde løsninger på for høj kodødelighed vil altid være en specifik opgave på den enkelte bedrift. Erfaringerne viser, at en kritisk gennemgang af landmandens forskellige pasningsrutiner og en eventuel korrektion heraf, er et vigtigt første skridt at tage.

Dødeligheden er faldende

Heldigvis går det den rigtige vej. Kodødeligheden i danske besætninger er faldende og ligger i øjeblikket på ca. 5,0 % mod 5,6 % på samme tidspunkt sidste år – beregnet på månedsbasis. Dermed nærmer danske kvægbrugere sig målet på 3,5 % kodødelighed i 2013, som er sat af Landbrug & Fødevarer, Kvæg.

Blandt andet har det vist sig, at det omfattende arbejde med at forbedre klovsundheden har den forventede positive virkning på dødeligheden i mange besætninger. Samtidig har mange besætninger en obligatorisk rådgivningsaftale med deres dyrlæge. Dette øger fokus på forebyggelse frem for helbredelse og har dermed også en gavnlig effekt på dødeligheden.



Figur: DJF, Aarhus Universitet

Øger arbejdsglæden

En undersøgelse foretaget af Videncentret for Landbrug, Kvæg i samarbejde med lokale landbrugs konsulenter, viser, at kvægbrugernes arbejdslyst øges markant, når dødeligheden i besætningen falder.

Til dette siger Landbrug & Fødevarer, Kvægs formand Peder Philipp: ”Det viser, at danske kvægbrugere tænker rigtigt. De vil gerne gøre det så godt som overhovedet muligt, og har meget større fokus på management af goldkøer og nykælvere end tidligere. De har større fokus på klovlidelse, og staldene har fået skåneafdelinger,” siger Peder Philipp og fortsætter:



Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Mælkeafgiftsfonden

”Men jeg tror, at det, der flytter allermest, er ’bagsiden’ af finanskrisen. Vi ser nu et fald i besætninger, der udvider. Det betyder blandt andet, at en ko bliver sat ud af produktionen, når den skal, i stedet for at skulle producere en kalv mere. Og det, tror jeg, har stor betydning for dødeligheden,” lyder det fra Peder Philipp.

[Se fakta om køer på græs](#)



Tilbage til Landmand